សេចក្តីមិនប្រមាទ

រៀបរៀងដោយ

ភិក្ខុ ខិន គេន ឥន្ទបញ្ញោ

វត្តពោធិវង្ស ប្រទេសបារាំង

បោះពុម្ពចែកជាធម្មទាន

លើកទី ១ ចំនួន ១៥០០ ក្បាល

អប្បមាទេន សម្បាទេថ

អ្នកទាំងឡាយ កុំប្រមាទ

លោក ទេព សំផន

អ្នកជួយវាយអក្សររៀបរៀងបោះពុម្ព

សេចក្តីមិនប្រមាទ

រៀបរៀងដោយ

ភិក្ខុ ចិន តេន ឥន្ទបញ្ញោ

បោះពុម្ពចែកជាធម្មទាន
លើកទី ១ ចំនួន ១៥០០ ក្បាល
ដោយពុទ្ធបរិស័ទ វត្តពោធិវង្ស
ប្រទេសបារាំង

ព. ស. ២៥៤៥ គ. ស. ២០០១

រឿងរហូតមក ហើយពាក្យថាមិនប្រមាទនេះ ព្រះអង្គបានសម្តែងញឹកញាប់ណាស់ ប៉ុន្តែបើយើងយកពាក្យនេះទៅពិនិត្យមើលតាមទម្លាប់របស់អ្នកស្រុក ក៏នឹងឃើញថាសមស្របគ្នាមែន ព្រោះពាក្យនេះមានខ្លឹមសារសំខាន់ណាស់។ ហេតុនេះ យើងជាពុទ្ធសាសនិកត្រូវតែសិក្សា និង បដិបត្តិតាម ព្រះបច្ឆិមវាចានេះឲ្យបានម៉ត់ចត់ត្រឹមត្រូវល្អ ។

ដើម្បីឲ្យងាយយល់ថា មិនប្រមាទមានខ្លឹមសារយ៉ាងណា យើងត្រូវយកពាក្យ ២ គឺ **បមាទៈ** ប្រែថាប្រមាទ និង **អប្បមាទៈ** ប្រែថា មិនប្រមាទ មកប្រៀបធៀបគ្នាមើល តើមានអត្ថន័យប្លែកគ្នាយ៉ាងម៉េច ?

បមាទ គឺ
១- ការប្រហែសធ្វេស ការបណ្តែតបណ្តោយ ការបង្អែបង្អង់ ការមិនយកចិត្តទុកដាក់។ល។
២- សេចក្តីស្រវឹង
៣- កង្វះសតិ ។

អប្បមាទ គឺ

១- ការមិនប្រហែសធ្វេស ការមិនបណ្តែតបណ្តោយ ការមិនបង្អែបង្អង់ ការយកចិត្តទុកដាក់ ។ល។

២- សេចក្តីមិនស្រវឹង

៣- មានសតិគ្រប់កាល ។

អត្ថាធិប្បាយ

១-យើងមានទ្រព្យសម្បត្តិ បើយើងប្រហែសធ្វេសមិនប្រុងប្រយ័ត្នមិនទុកដាក់ឲ្យល្អ ទ្រព្យសម្បត្តិនោះ នឹងវិនាសអន្តរាយ ទើបមានពាក្យចាស់លោកថា ប្រហែសបាត់ ប្រយ័ត្នគង់ ។ យើងបើកបររថយន្ត បើយើងប្រហែស នឹងមានគ្រោះថ្នាក់ច្រើន បើយើងប្រុងប្រយ័ត្ន អាចនឹងផុតពីគ្រោះថ្នាក់បាន ឬ សូម្បីមានខ្លះក៏តិចជាង ។ យើងមានកូនចៅ បើយើងបណ្តែតបណ្តោយ ពេកយើងមិនសូវមានសង្ឃឹមថាវាមានអនាគតល្អទេ...។ធ្វើការងារអ្វីបើយើងបង្អែបង្អង់ រវល់តែចាំអីចេះ ចាំអីចុះ ចាំពេលនេះចាំពេលនោះ យើងទៅមិនទាន់សភាពការណ៍ទេ សូម្បីយើងមិនបង្អែបង្អង់ក៏ដោយ បើយើងធ្វើការដោយមិនយកចិត្តទុកដាក់ ការងារ

នោះក៏មិនបានសម្រេចលទ្ធផលល្អដែរ ។

២-សេចក្តីស្រវឹងមានច្រើនណាស់ ក្នុងគម្ពីរ សម្មោហវិនោទនីពោលថាមាន ២៦ យ៉ាង យើងមិនចាំបាច់រៀនឲ្យចេះទាំងអស់គ្រប់គ្នាទេ ចេះតែល្មមបដិបត្តិក៏បានដែរ រឿងស្រវឹងនេះ ទោះបីស្រវឹងអីក៏ដោយសុទ្ធតែមិនល្អទាំងអស់ ។ ស្រវឹងស្រី ស្រវឹងស្រា ស្រវឹងល្បែងពាលាកំពង់ពេញនិយមហើយ ទីណាក៏ដូចជាទីណា ព្រះធម៌មិនងាយជ្រៀតចូលចុះទេ ។ សព្វថ្ងៃនៅស្រុកយើង សម្បើមយក្សហើយ ស្រវឹងយសសក្តិ ស្រវឹងអំណាច ស្រវឹងជាតិត្រកូល ស្រវឹងចំណេះវិជ្ជា ស្រវឹងទ្រព្យសម្បត្តិ ស្រវឹងខ្ញុំកំដរ បរិវារឆ្វេងស្តាំ មកដល់សម័យនេះហើយ គ្មានភ្ញាក់ខ្លួនសោះសប្បាយនឹងយកគេមកធ្វើខ្ញុំកំដរខ្លួន បើតាមសំដីពួកគេថាគេមានមេត្តា ករុណា ច្រើនណាស់ តែខ្ញុំកំដរវាចេះតែខិលខូចអនិច្ចា អើយ...។

ក្នុងអភិណ្ហបច្ចវេក្ខណៈ ព្រះពុទ្ធទ្រង់សម្តែងនូវ សេចក្តីស្រវឹង ៣ ប្រការគឺ

១- យោព្វនមទៈ ស្រវឹងវ័យ គិតថាអញនៅក្មេងត្រូវតែលេងអ្វីឲ្យសប្បាយ ។

២- **អារោគ្យមទៈ** ស្រវឹងថាអញមិនមានរោគ នៅមានសុខភាពល្អណាស់ ត្រូវសប្បាយឲ្យអស់ចិត្តសិន ។

៣- **ជីវិតមទៈ** ស្រវឹងជីវិត គិតថា អញនៅមានជីវិតរស់នៅវែងតទៅទៀត កុំអាលធ្វើបុណ្យកុសលអី ចាំចាស់ទៅធ្វើឲ្យមែនទែនតែម្តង ។

កាលបើគេមានសេចក្តីស្រវឹងនេះហើយ មានតែសេចក្តីប្រមាទ និងបាបអកុសលតែប៉ុណ្ណោះដែលអាចកើតឡើងបាន គេថាចាំចាស់ទៅ នឹងធ្វើបុណ្យកុសលឲ្យមែនទែនតែម្តង ធ្វើបានតែម្តងមែន ជួនកាលមិនទាំងបានធ្វើម្តងក៏មានដែរ ។ ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ សម្តែងធម៌ឲ្យពួកគេ បន្ទោបង់សេចក្តីស្រវឹងនោះ ដោយការពិចារណារឿយ ៗ ថា **ជរាធម្មោម្ហិ ជរំ អនតីតោ** អាត្មាអញមានជរាជាធម្មតា មិនកន្លងជរាទៅបានឡើយ **ព្យាធិធម្មោម្ហិ ព្យាធឹ អនតីតោ** អាត្មាអញមានរោគាព្យាធិជាធម្មតា មិនកន្លងរោគាព្យាធិទៅបានឡើយ **មរណធម្មោម្ហិ មរណំ អនតីតោ** អាត្មាអញមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា មិនកន្លងសេចក្តីស្លាប់ទៅបានឡើយ ។

ហួសពីនេះទៅទៀត បុគ្គលខ្លះចេញចាកផ្ទះទៅស្វែងរកធម៌ ប៉ុន្តែនៅស្រវឹង លាភសក្ការៈ យសសក្តិ ទានសីល ភាវនាក៏មាន ធ្វើអ្វី ៗ តាមខ្លួនឯងចេះ តាមខ្លួនឯងចង់សំគាល់ថាខ្លួនឯងត្រូវ អ្នកឯទៀតខុស មិនព្រមសិក្សាមើល គម្ពីរ ដីកាឲ្យបានម៉ត់ចត់ត្រឹមត្រូវទេ ធ្វើតាមខ្លួនឯង ឬ ធ្វើតាមព្រះពុទ្ធ ?

៣- កង្វះសតិ សតិ ធម៌សំរាប់ធ្វើចិត្តឲ្យភ្ញាក់រឭកសំរាប់ទប់ចិត្តកុំឲ្យរត់ចោលការ សម្បជញ្ញៈ ធម៌សំរាប់ធ្វើចិត្តឲ្យដឹងខ្លួនថាកំពុងធ្វើអ្វី ធ្វើដោយវិធីយ៉ាងម៉េច ។ ធម៌ពីរយ៉ាងនេះទៅមកជាមួយគ្នា បើមានសតិ សម្បជញ្ញៈ ក៏មានដែរ បើខ្វះសតិ សម្បជញ្ញៈកើតឡើងមិនបានទេ សតិ សម្បជញ្ញៈ ជាធម៌មានឧបការ (ប្រយោជន៍) ច្រើនណាស់ ត្រូវប្រើទាំងផ្លូវលោក ទាំងផ្លូវធម៌ បើខ្វះសតិហើយធ្វើអ្វីមានតែខុស ខូច ខាត ខក ខាន ជាដើម ។ **បមាទៈ** ប្រែថា ប្រមាទ គឺ នៅប្រាសចាកសតិ បានសេចក្តីថា គ្មានសតិ ។ បុគ្គលអ្នកប្រមាទធ្វើការអ្វីមិនទាន់គេទេ ។

អប្បមត្តោ បមត្តេសុ សុត្តេសុ ពហុជាគរោ
អពលស្សំវ សីឃស្សោ ហិត្វា យាតិ សុមេធសោ-(២)៕

អ្នកមានប្រាជ្ញា កាលបើមនុស្សទាំងឡាយប្រមាទ លោកមិនប្រមាទ កាលបើមនុស្សទាំងឡាយដេកលក់ លោកភ្ញាក់រឭកច្រើន លោករមែងទៅចោលមនុស្សបែបនោះ ដូចសេះដែលមានល្បឿនទៅចោលសេះមានកម្លាំងខ្សោយ ដូចនោះឯង ។

ចំណែក **អប្បមាទ** មានអត្ថាធិប្បាយផ្ទុយគ្នាស្រឡះ ពី **បមាទ** ។ បើតាមអត្ថន័យជាន់ខ្ពស់ លោកពោលថា អ្នកមិនប្រមាទ គឺ អ្នកឈប់ធ្វើអំពើអាក្រក់ បើមិនទាន់ឈប់ ឈ្មោះថាអ្នកប្រមាទ ។ អ្នកប្រមាទចេះតែថយក្រោយទាបចុះៗ ឯអ្នកមិនប្រមាទចេះតែទៅមុខខ្ពស់ឡើងជាលំដាប់ ។

---

(២) សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ខុទ្ទកបាឋាទិ ៥២ / ១២ / ២៧

អព្យាបន្នោ សទា សតោ អជ្ឈត្តំ សុសមាហិតោ
អភិជ្ឈាវិនយេ សិក្ខំ អប្បមត្តោតិ វុច្ចតិ–(៣) ។

បុគ្គលអ្នកមិនមានចិត្តព្យាបាទ មានសតិគ្រប់កាល មានចិត្តតម្កល់មាំប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងក្នុង សិក្សាក្នុងការបន្ទោបង់នូវអភិជ្ឈា គថាគតហៅថា អ្នកមិនប្រមាទ ។

អ្នកមិនប្រមាទត្រូវបដិបត្តិដូចម្តេច

ព្រះពុទ្ធប្រៀនប្រដៅថា

ចតូហិ ភិក្ខវេ ឋានេហិ អប្បមាទោ ករណីយោ ។ កតមេហិ ឋានេហិ ។ កាយទុច្ចរិតំ ភិក្ខវេ បជហថ កាយសុចរិតំ ភាវេថ តត្ថ ច មា បមាទត្ថ ។ល។ មិច្ឆាទិដ្ឋឹ ភិក្ខវេ បជហថ សម្មាទិដ្ឋឹ ភាវេថ តត្ថ ច មា បមាទត្ថ–(៤) ។

---

(៣) សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ចតុក្កនិបាត ៤២ / ៣១ / ៧៨

(៤) សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ចតុក្កនិបាត ៤២ / ១១៦ / ៣០១

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីធ្វើសេចក្តីមិនប្រមាទ ដោយហេតុ ៤ យ៉ាង ។ ដោយហេតុ ៤ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរលះបង់នូវកាយទុច្ចរិត វចីទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិត មិច្ឆាទិដ្ឋិ ចូរចំរើននូវកាយសុចរិត វចីសុចរិត មនោសុចរិត សម្មាទិដ្ឋិ ចូរកុំប្រមាទក្នុងការលះ និង កុំប្រមាទក្នុងការចំរើននោះឡើយ ។

ចតូសុ ភិក្ខវេ ឋានេសុ អត្តរូបេន អប្បមាទោ សតិចេតសោ អារក្ខោ ករណីយោ ។ មា មេ រជនីយេសុ ធម្មេសុ ចិត្តំ រជ្ជីតិ អត្តរូបេន អប្បមាទោ សតិចេតសោ អារក្ខោ ករណីយោ ។ល។ មា មេ មទនីយេសុ ធម្មេសុ ចិត្តំ មជ្ជីតិ អត្តរូបេន អប្បមាទោ សតិចេតសោ អារក្ខោ ករណីយោ-(៥) ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីមិនប្រមាទ គឺការថែរក្សាចិត្តដោយសតិ បុគ្គលគប្បីធ្វើតាមសមគួរដល់ខ្លួន ក្នុងហេតុ ៤ យ៉ាង ។ ហេតុ ៤ យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីមិនប្រមាទ

---

(៥) សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ចតុក្កនិបាត ៤២ / ១១៧ / ៣០២

បានដល់ការថែរក្សាចិត្តដោយសតិ បុគ្គលគប្បីធ្វើតាមសមគួរដល់ខ្លួនថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញ កុំត្រេកត្រអាលក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលគួរត្រេកត្រអាលឡើយ ១ កុំប្រទូស្ត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលគួរប្រទូស្តឡើយ ១ កុំភាន់ច្រឡំ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលគួរភាន់ច្រឡំឡើយ ១ កុំស្រើង ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលគួរស្រើងឡើយ ១ ។

បុគ្គលអ្នកបានសិក្សា ហើយបានបដិបត្តិតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅដែលស្រង់យកមកដោយសង្ខេបនេះ ឈ្មោះថា អ្នកមិនប្រមាទ ។ អ្នកមិនប្រមាទ រមែងបានទទួលផលប្រយោជន៍ច្រើនទាំងក្នុងលោកនេះ ទាំងក្នុងបរលោក ពិសេសទៅទៀត នឹងបានសម្រេចព្រះនិព្វានជាទីក្សេមក្សាន្តចាកទុក្ខដោយប្រការទាំងពួង ។

ព្រះពុទ្ធសម្តែងថា-

អប្បមាទោ អមតំ បទំ បមាទោ មច្ចុនោ បទំ
អប្បមត្តា ន មីយន្តិ យេ បមត្តា យថា មតា-(៦) ។

---

(៦) សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ខុទ្ទកបាឋាទិ ៥២ / ១២ / ២៥

បានដល់ការថែរក្សាចិត្តដោយសតិ បុគ្គលគប្បីធ្វើតាមសមគួរដល់ខ្លួនថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញ កុំត្រេកត្រអាលក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលគួរត្រេកត្រអាលឡើយ ១ កុំប្រទូស្ត ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលគួរប្រទូស្តឡើយ ១ កុំភាន់ច្រឡំ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលគួរភាន់ច្រឡំឡើយ ១ កុំស្រើង ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលគួរស្រើងឡើយ ១ ។

បុគ្គលអ្នកបានសិក្សា ហើយបានបដិបត្តិតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅដែលស្រង់យកមកដោយសង្ខេបនេះ ឈ្មោះថា អ្នកមិនប្រមាទ ។ អ្នកមិនប្រមាទ រមែងបានទទួលផលប្រយោជន៍ច្រើនទាំងក្នុងលោកនេះ ទាំងក្នុងបរលោក ពិសេសទៅទៀត នឹងបានសម្រេចព្រះនិព្វានជាទីក្សេមក្សាន្តចាកទុក្ខដោយប្រការទាំងពួង ។

ព្រះពុទ្ធសម្តែងថា-

អប្បមាទោ អមតំ បទំ បមាទោ មច្ចុនោ បទំ
អប្បមត្តា ន មីយន្តិ យេ បមត្តា យថា មតា-(៦) ។

---

(៦) សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ខុទ្ទកបាឋាទិ ៥២ / ១២ / ២៥

សេចក្តីមិនប្រមាទ ជាផ្លូវនៃសេចក្តីមិនស្លាប់ សេចក្តីប្រមាទជាផ្លូវនៃសេចក្តីស្លាប់ ជនទាំងឡាយដែលមិនប្រមាទហើយ ឈ្មោះថាមិនស្លាប់ ជនទាំងឡាយដែលប្រមាទហើយ ទុកដូចជាស្លាប់ហើយ ។

អត្ថាធិប្បាយ- សេចក្តីមិនប្រមាទ ជាផ្លូវនៃសេចក្តីមិនស្លាប់ ។ ជាផ្លូវគឺជាហេតុ បានសេចក្តីថា សេចក្តីមិនប្រមាទជាហេតុនៃសេចក្តីមិនស្លាប់ ។ មិនស្លាប់តាមន័យជាន់ទាប សំដៅយក ការរស់រីករុងរឿងឡើង ក្នុងជីវិតប្រចាំថ្ងៃ តាមន័យជាន់ខ្ពស់ សំដៅយក ការធ្វើសេចក្តីល្អ ការបានសម្រេចព្រះនិព្វានជាទីក្សេមក្សាន្ត ឥតមានប្រែប្រួល ឥតមានស្លាប់ដែលហៅថាអមតៈ ។ សេចក្តីប្រមាទ ជាហេតុនៃសេចក្តីស្លាប់ ។ សេចក្តីស្លាប់តាមន័យជាន់ទាប សំដៅយក ការរេចរិលរៀវរោយអន់ថយចុះ ការស្លាប់សេចក្តីល្អ តាមន័យជាន់ខ្ពស់ សំដៅយកការកើតស្លាប់ រាប់ជាតិមិនអស់ រកព្រះនិព្វានមិនឃើញនៅតែវិលវល់ ។

អ្នកមិនប្រមាទ ឈ្មោះថាមិនស្លាប់ បានសេចក្តីថា សេចក្តីល្អរបស់គេមិនស្លាប់ ទាំងកិច្ចការរបស់គេ ក៏រីកដុះដាល

ឡើងជាលំដាប់ សូម្បីរូបកាយរបស់គេស្លាប់ ប៉ុន្តែកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់គេស្ថិតនៅ គឺថាមិនស្លាប់ ។ ឯអ្នកប្រមាទ ទុកដូចជាស្លាប់ហើយ ព្រោះធ្វើល្អមិនកើត ធ្វើទានសីលក៏មិនកើត ដូចជាមនុស្សស្លាប់អីចឹង រស់តែដង្ហើម ប៉ុន្តែ សេចក្តីល្អស្លាប់ ។

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ សម្តែងទោសនៃសេចក្តីប្រមាទ និងគុណនៃសេចក្តីមិនប្រមាទ ទុកជាច្រើន ដែលខ្ញុំបានដកស្រង់យកមកខ្លះគ្រាន់ជាឧទាហរណ៍-

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតរំពឹងរកមើលមិនឃើញ នូវ ធម៌ដទៃសូម្បីតែ ១ ដែលញ៉ាំងពួកអកុសលធម៌មិនទាន់កើតឲ្យកើតឡើងក្តី ញ៉ាំងពួកកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យទៅវិញក្តី ដូចសេចក្តីប្រមាទនេះសោះឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលប្រមាទហើយ ពួកអកុសលធម៌ដែលមិនទាន់កើត រមែងកើតឡើងផង ពួកកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ រមែងសាបសូន្យទៅវិញផង ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឯកនិបាត ៤០ / ៥៩ / ២១

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតរំពឹងរកមើលមិនឃើញ នូវធម៌ដទៃសូម្បីតែ ១ ដែលញ៉ាំងកុសលធម៌មិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើងក្តី ញ៉ាំងពួកអកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យសាបសូន្យទៅវិញក្តី ដូចសេចក្តីមិនប្រមាទនេះសោះឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមិនប្រមាទហើយ ពួកកុសលធម៌ដែលមិនទាន់កើត រមែងកើតឡើងផង ពួកអកុសលធម៌ដែលកើតឡើងហើយ រមែងសាបសូន្យទៅវិញផង ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឯកនិបាត ៤០ / ៦០ / ២១

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតរំពឹងរកមើលមិនឃើញនូវធម៌ដទៃសូម្បីតែ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យខូចប្រយោជន៍ច្រើនដូចសេចក្តីប្រមាទនេះសោះឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រមាទ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យខូចប្រយោជន៍ច្រើន ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឯកនិបាត ៤០ / ៨៣ / ៣០

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតរំពឹងរកមើលមិនឃើញ នូវធម៌ដទៃសូម្បីតែ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យបានប្រយោជន៍ច្រើន

ដូចសេចក្តីមិនប្រមាទនេះសោះឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីមិនប្រមាទ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យបានប្រយោជន៍ច្រើន ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឯកនិបាត ៤០ / ៨៤ / ៣០

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតរំពឹងរកមើលមិនឃើញ នូវធម៌ដទៃសូម្បីតែ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីវិនាស ដើម្បីអន្តរធាននៃព្រះសទ្ធម្ម ដូចសេចក្តីប្រមាទនេះសោះឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីប្រមាទ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីវិនាស ដើម្បីអន្តរធាននៃព្រះសទ្ធម្ម ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឯកនិបាត ៤០ / ១១៥ / ៣៨

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតរំពឹងរកមើលមិនឃើញ នូវធម៌ដទៃសូម្បីតែ ១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីតាំងនៅ ដើម្បីមិនវិនាសដើម្បីមិនអន្តរធាននៃព្រះសទ្ធម្ម ដូចសេចក្តីមិនប្រមាទនេះសោះឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីមិនប្រមាទប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីតាំងនៅដើម្បីមិនវិនាស ដើម្បីមិនអន្តរធាន នៃព្រះសទ្ធម្ម ។

សុត្តន្តបិដក អង្គុត្តរនិកាយ ឯកនិបាត ៤០ / ១១៦ / ៣៩

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្នាមជើងឯណានីមួយនៃសត្វដែលត្រាច់លើផែនដី ស្នាមជើងទាំងអស់នោះ តែងដល់នូវការប្រកចុះក្នុងស្នាមជើងនៃដំរី ស្នាមជើងនៃដំរីប្រាកដជាប្រសើរជាង ស្នាមជើងនៃពួកសត្វទាំងឡាយនោះ ព្រោះហេតុថា ស្នាមជើងនោះជាស្នាមជើងធំ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុសលធម៌ទាំងឡាយឯណានីមួយ កុសលធម៌ទាំងឡាយនោះ មានអប្បមាទជាមូល មានអប្បមាទជាទីប្រជុំចុះ អប្បមាទធម៌ប្រាកដជាប្រសើរជាងធម៌ទាំងនោះដែរ ។

សុត្តន្តបិដក សំយុត្តនិកាយ មហាវារវគ្គ ៣៧ / ២៥៣ / ១១៦

សេចក្ដីបញ្ជាក់

ខ្ញុំមានបំណងនឹងលើកយកពាក្យ **អប្បមាទៈ** សេចក្ដីមិនប្រមាទ (កុំប្រមាទ) ឲ្យលេចធ្លោឡើង ទើបខ្ញុំនិយាយតែ **អប្បមាទៈ** ប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែ ក្រែងអស់លោក អ្នកខ្លះសង្ស័យខ្ញុំសូមជម្រាបថា **បច្ឆិមវាចា** មាន ២ បាទ(ឃ្លា) គឺ **វយធម្មា សង្ខារា** សង្ខារទាំងឡាយមានសេចក្ដីសាបសូន្យជា

ធម្មតា អប្បមាទេន សម្បាទេថ អ្នកទាំងឡាយចូរញ៉ាំងកិច្ច ទាំងពួងឲ្យសម្រេច ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទចុះ-(៧) ។

អត្ថាធិប្បាយ. សង្ខារ គឺ អ្វីដែលអាស្រ័យហេតុបច្ច័យ រួមផ្សំគ្នាកើតឡើង ជារូបធម៌មានចិត្តមានវិញ្ញាណដូចមនុស្ស សត្វ ជាដើមក្តី ជារូបធម៌ដែរតែមិនមានចិត្ត មិនមានវិញ្ញាណដូចភ្នំដំបូក ឬ សម្ភារៈប្រើប្រាស់ផ្សេង ៗ ជាដើមក្តី ជានាមធម៌មិនមានរូបដូច វេទនា សញ្ញា សង្ខារ វិញ្ញាណក្តី ។ ទាំងអស់នេះលោកហៅថា សង្ខារ ។ សង្ខារមានសេចក្តីសាបសូន្យជាធម្មតា គឺ វាតែងតែប្រែប្រួលទៅ មិនគង់ធន់នៅដូចដើម និង រលត់រលាយទៅវិញជាធម្មតា តាមច្បាប់របស់ហេតុបច្ច័យ ឬ ថាតាមច្បាប់របស់ធម្មជាតិ ច្បាប់របស់សង្ខារ ច្បាប់របស់ព្រះត្រៃលក្ខណ៍ ។ មិនមាននរណា អាចទប់ឃាត់ ឬ បង្គាប់បញ្ជាវាឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមអំណាចរបស់ខ្លួនបានឡើយ ។

---

(៧) សុត្តន្តបិដក ទីឃនិកាយ មហាវគ្គ ១៦ / ១៤៣ / ៣២៤

ខ្លួនយើងក៏សង្ខារ កូន ប្រពន្ធ ប្ដីយើងក៏សង្ខារ របស់ដែលយើងមាន យើងប្រើប្រាស់ក៏សង្ខារ អ្វីទាំងអស់ដែលកើតមានក្នុងលោក ក៏សុទ្ធតែសង្ខារ គឺថា សង្ខាររស់នៅជាមួយសង្ខារមិនទៀងរស់នៅជាមួយមិនទៀង... ដូចនេះ បើយើងប្រមាទប្រហែសធ្វេស មិនមានសតិប្រុងប្រយ័ត្ន បដិបត្តិឲ្យបានល្អម៉ត់ចត់ត្រឹមត្រូវទេ ទុក្ខលំបាក នឹងរឹតតែកើតឡើងច្រើនជាអនេកប្បការ បានជាព្រះសាស្ដាបរមគ្រូនៃយើង ប្រៀនប្រដៅថា **អប្បមាទេន សម្បាទេថ** អ្នកទាំងឡាយ ចូរញុំាងសេចក្ដីមិនប្រមាទឲ្យកើតឡើង ឬ អ្នកទាំងឡាយចូរញុំាងកិច្ចទាំងពួងឲ្យសម្រេច ដោយសេចក្ដីមិនប្រមាទចុះ ។ ម្យ៉ាងទៀត បើមនុស្សយើង មានតែសេចក្ដីប្រមាទ នឹងធ្លាក់ចុះក្នុងរណ្ដៅទុក្ខកាន់តែខ្លាំងឡើងៗ ប៉ុន្តែ បើមនុស្សយើងចាប់មានសេចក្ដីមិនប្រមាទវិញយើងនឹងបានស្រាលទុក្ខជាបណ្ដើរៗ ស្មើនឹងចំណែកនៃសេចក្ដីមិនប្រមាទដែលយើងមាន ក្នុងទីបំផុត យើងអាចរំលត់ទុក្ខទាំងស្រុងពោលគឺ សម្រេចព្រះនិព្វានពិតជាពុំខាន បានជាព្រះពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ចុងក្រោយបំផុតថា កុំប្រមាទ ។

ចាំបាច់ធ្វើអ្វីទៀត

៚❖៛

អ្នកខ្លះគេអាងថា គេមិនសម្លាប់សត្វ មិនលួចទ្រព្យអ្នកដទៃមិនប្រព្រឹត្តខុសឆ្គង ប្តី ប្រពន្ធ កូន ចៅអ្នកដទៃ គេមានចាំបាច់ធ្វើអ្វីទៀត ។ ល្អជាងអ្នកដែលធ្វើអីចឹងមិនទាន់បានដែរ ប៉ុន្តែមិនទាន់ជាប្រសើរទេ ។ ក្មេងតូចៗ វាមិនលួចទ្រព្យ មិនសម្លាប់សត្វមិនប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមទេ ប៉ុន្តែ ព្រះពុទ្ធមិនចាត់ថា វាមានសីលទេព្រោះខ្វះចេតនា ។ អំពើប្រកបដោយចេតនាឲ្យផលច្បាស់លាស់ជាង ។ អ្នកខ្លះគេថា គេសមាទានសីលហើយ សមាទាននៅផ្ទះមិនចាំបាច់ទៅវត្តទេ ។ ការសមាទានសីល មិនបង្ខំឲ្យទៅសមាទាននៅទីវត្តតែម៉្យាងទេ សមាទាននៅទីណាក៏បានដែរ ប៉ុន្តែរឿងវត្តជារឿងដែលយើងទាំងអស់គ្នាត្រូវគិត.. មានកិច្ចដែលត្រូវទៅវត្ត ឬ មិនមាន បើមិនមាន មិនត្រូវទៅទេ បើមាន ត្រូវទៅបើអាចទៅបាន ។ តាមធម្មតា គេទៅវត្តដើម្បីធ្វើទាន រក្សាសីលចំរើនមេត្តាភាវនា ឬ ធ្វើកិច្ចការផ្សេងៗ ដែលគួរធ្វើនៅទីនោះ ។ សាសនារបស់យើង វត្តរបស់យើង បើយើងមិនបដិបត្តិ

មិនឧបត្ថម្ភ មិនថែទាំ មិនផ្សព្វផ្សាយ ត្រូវតែចប់ គួរឲ្យចប់ទេ? មិនគួរសោះឡើយ ព្រោះគ្មានសាសនាណាល្អស្មើនឹងពុទ្ធសាសនាទេ ដូចនេះត្រូវតែទៅវត្ត ត្រូវតែនាំគ្នាធ្វើ សេចក្ដីល្អឲ្យច្រើន ។ យើងទៅវត្តមិនទាន់បាន ព្រោះជាប់ការងារច្រើនពេកមិនទាន់ជាទោសប៉ុន្មានទេ ប៉ុន្តែ បើយើងយល់ខុសថាការដែលយើងបានធ្វើនៅផ្ទះគឺចប់សព្វគ្រប់អស់ហើយ នេះជាកិលេស ជាអវិជ្ជាហើយ។ បើយើងយល់ហើយប្រកាន់ថា មិនបាច់ទៅទីណា ទៀតទេ ធ្វើតែនៅផ្ទះបានសព្វគ្រប់ហើយ នេះជាកិលេស គឺ ទិដ្ឋិ មានះហើយ ។ យើងបណ្ដែតបណ្ដោយមិនប្រឹងលះទុច្ចរិត មិនខំប្រឹងចំរើនសុចរិតជាដើម នេះជាសេចក្ដីប្រមាទហើយ ទាំងអស់នេះសុទ្ធតែជាមេកិលេសធំៗ ។ ហេតុនេះ សូមលោកអ្នកគិតគូរសាជាថ្មីឲ្យទាន់ពេលវេលា កុំឲ្យការចេះដឹងរបស់ខ្លួននោះ ក្លាយទៅជាថ្នាំពិសពុល ឬ ជាអាវុធសម្លាប់ខ្លួនឯងឡើយ ៕

បច្ឆិមវាចា

វាចាចុងក្រោយបំផុតរបស់ព្រះពុទ្ធ

ហន្ទះ អ្នកទាំងឡាយ គ្រប់រូបកាយមកអាយរ៉ា
តថាគតនឹងមតា-(៨) ចាកចោលបាត់ឡូវហើយ ។
សង្ខារមិនទៀងទេ ចូរគ្នាន់គ្នេរកុំកន្តើយ
វាអន់អស់ទៅហើយ មិនទៅឡើយដូចធម្មតា ។
ប្រែប្រួលម្តងបន្តិច ជាប់ជានិច្ចរាល់វេលា
យើងគេទាំងអស់គ្នា គ្មាននរណាគេចផុតបាន ។
អនិច្ចំ និង ទុក្ខា អនត្តាមានគ្រប់ប្រាណ
អ្នកក្រ ឬ អ្នកមាន ល្ងង់ ឬ ចេះមានស្មើគ្នា ។
សូម្បីទ្រព្យសម្បត្តិ វត្ថុអ្វីផងនានា
កើតឡើងក្នុងលោកា ទៅនាក្រោមច្បាប់ត្រៃលក្ខណ៍ ។
ចូរនាំគ្នាសិក្សា ពិចារណាឲ្យយល់ជាក់
ច្បាស់ច្បាប់ព្រះត្រៃលក្ខណ៍ ហើយពួកអ្នកកុំប្រកាន់ ។

---

(៨) មតា ត្រឹមត្រូវជាង មរណាមិនត្រូវទេ ប៉ុន្តែ គេចេះតែប្រើទៅ ។

ឈប់យល់ថាខ្លួនអញ ត្រូវយល់ថាជាបញ្ចក្ខន្ធ
គ្មានអ្វីគួរក្តួចកាន់ ថាជាអញយើងគេឡើយ ។
ប្រកាន់បានតែទុក្ខ ឈប់ប្រកាន់បានសុខស្បើយ
ឈប់ទូលរែកពុនហើយ ដាក់វាចុះអស់ធ្ងន់ទៀត ។
ហេតុនេះអ្នកទាំងឡាយ គ្រប់រូបកាយកុំប្រមាទ
សតិខំសង្វាត លះអំពើទុច្ចរិត ។
ដោយកាយ និង វាចា បីនេះណាព្រមទាំងចិត្ត
មិច្ឆាទិដ្ឋិពិត ត្រូវតែលះបង់ចោលផង ។
ហើយនាំគ្នាចំរើន សុចរិតឲ្យហ្មត់ហ្មង
សម្មាទិដ្ឋិផង ត្រូវចំរើនឲ្យច្រើនណា៎ ! ។
សតិកុំត្រេកអរ ក្នុងអ្វីគួរគាប់ប្រាថ្នា
កុំក្រោធខឹងទោសា ក្នុងអ្វីគួរតែប្រទូស្ត ។
កុំមានក្តីវង្វេង ក្នុងអ្វីគួរវង្វេងនោះ
សតិតាំងចំពោះ រារាំងទប់ចិត្តឲ្យបាន ។
កុំឲ្យចិត្តស្រវឹង ក្នុងអារម្មណ៍ពាលសាមាន្យ
ប្រព្រឹត្តដូចតិរច្ឆាន មិនសមឋានជាមនុស្សឡើយ ។

អ្នកដែលប្រមាទនោះ　　សូម្បីរស់ដូចស្លាប់ហើយ
ព្រោះគ្មានក្តីល្អឡើយ　　កើតឡើងដោយក្តីប្រមាទ ។
អ្នកដែលធ្វើល្អវិញ　　ចិត្តគេមិញជ្រះថ្លាស្អាត
ព្រោះគេមិនប្រមាទ　　សូម្បីស្លាប់ទុកដូចរស់ ។
ពាក្យនេះន័យជ្រៅណាស់　　រៀនឲ្យច្បាស់សព្វទាំងអស់
សង្ខេបត្រឹមណឹងចុះ　　ចប់ចរចូលនិព្វានហោង ៕

សេចក្តីស្រវឹង

ខ្ញុំនឹងថ្លាថ្លែងចែងសេចក្តី　　ជូនជនប្រុសស្រីឲ្យបានដឹង
រៀបរៀងរាយរាប់រឿងស្រវឹង　　ទុកជាដំណឹងតរៀងទៅ ។
ស្រវឹងកញ្ឆាស្រាអាភៀន　　ហៀរ៉ូអ៊ីនញៀនពេលឥឡូវ
ជក់ផឹកឬលេបវាចូលទៅ　　លែងស្គាល់ខុសត្រូវឪម៉ែឯង ។
គេប្រើធ្វើអ្វីក៏ធ្វើដែរ　　លួចប្លន់ហួរហែឃើញជាក់ស្តែង
ស៊ីឈ្នួលសម្លាប់ឥតកោតក្រែង　　ព្រមលក់ខ្លួនឯងបម្រើគេ ។
ស្រវឹងប្រុសស្រីក្តីស្នេហា　　ជាប់ចិត្តប្រាថ្នារឿងកាមេ

មិនយល់ប្ដីកូនប្រពន្ធគេ វិះវេធ្វើម៉េចខាងតែបាន ។
មិនខ្លាចផលបាបអកុសល ដែលផ្ដល់ទុក្ខសោកមកដល់ប្រាណ
ចុះនរកប្រេតតិរច្ឆាន បាបបុណ្យប៉ុន្មានលែងខ្វីគិត ។
ស្រវឹងយសសក្ដិប្រាក់អំណាច អត់ខ្លាចដល់រាស្ត្រជាម្ចាស់សិទ្ធិ
ធ្វើកិច្ចការរដ្ឋស្រេចតែចិត្ត ប្រយោជន៍ជាតិពិតបាត់បង់អស់ ។
នរណាហ៊ានថាសម្លាប់ចោល ស្លូម្បីស្រមោលអត់ឃើញសោះ
ទ្រព្យរដ្ឋយកលក់ឥតស្រណោះ សម្បត្តិជាតិអស់ស្ទើរគ្មានសល់ ។
រាស្ត្រត្រូវក្រោកឡើងអូសទម្លាក់ ពួកអ្នកស្រវឹងអកុសល
ទុកយូរទៅទៀតនាំសល់រំលំ ជាតិលិចលង់ដល់កែលែងកើត។
ស្រវឹងទ្រព្យធននិងពូជពង្ស ថាវង្សត្រកូលខ្លួនល្អឆើត
ពូជគេឯទៀតសុទ្ធមិនកើត ល្អឆើតសុទ្ធតែពូជពង្សខ្លួន ។
តាមពិតគឺពូជពួកខ្លួនដែរ កាត់ទឹកដីខ្មែរឲ្យសៀមយួន
ជញ្ជក់ឈាមរាស្ត្ររបស់ខ្លួន បានពេញសំនួនមើលងាយគ្នា ។
ស្រវឹងនឹងលេងបៀអាប៉ោង កាស៊ីណូផងល្បែងនានា
ស្រវឹងជ្រប់ជ្រុលចោលការងារ ចាញ់អស់ទ្រព្យាដើរលួចប្លន់ ។
ស្រវឹងវ័យថាខ្លួននៅក្មេង គិតតែរឿងលេងគ្មានបង្អង់
ស្រវឹងអត់រោគថាខ្លួនគ្រាន់ មិនទាន់ប្រញាប់ធ្វើការងារ ។

ស្រវឹងថាខ្លួនមិនទាន់ស្លាប់ ជីវិតស្ថិតជាប់តាមពូជធារ
កុំអាលធ្វើទាន សីល ភាវនា ពួកយើងរាល់គ្នាមិនចាស់ទេ ។
ខ្វះស្រវឹង ទាន សីល ភាវនា ផងយើងរាល់គ្នាគ្រាន់ជាងគេ
គ្មាននរណាស្មើនឹងយើងទេ ប្រសើរលើសគេគឺពួកយើង ។
ស្រវឹងទាំងលោកទាំងបាសក ថោកទាបអាក្រក់មិនថ្កុំថ្កើង
ជាតិនិងសាសនារបស់យើង រុងរឿងមិនរួចព្រោះស្រវឹង ។
ស្រវឹងហ្នឹងហើយគឺប្រមាទ លោកនាថសម្តែងទុកអីចឹង
នាំគ្នាប្រមាទច្រើនម្ល៉េះ ៗ ជាតិសាសន៍យើងហ្នឹងសូន្យពុំខាន។
ភ្ញាក់ឡើងក្រោកឡើងបងប្អូនខ្មែរ ពូជយើងពូកែពីបុរាណ
ឈប់ប្រមាទទៀតជាតិថ្កើងថ្កាន សាសនាយើងបានរុងរឿងអើយ៕

អាការរបស់អ្នកប្រមឹក

សម្បើមយក្ស អារក្សសន្ធំ រងំចិត្ត អាណិតខ្លួន ស្ងួនចំណី
សំដីខ្មោច អសោចកេរ្តិ៍ ចង្អេរបក់ បន្តក់ទឹក ដេកវាស់ព្រឹក

ផាស់លែងភ្ញាក់ ដាក់មឈូស អ្នូសទៅកប់ ងាប់តាយហោង ។

សេចក្ដីពន្យល់-ផឹក១កែវមុនដំបូងបែបសមៀម ឃើញដីវស្ថានថាកណ្ដុរ... ផឹកច្រើនកែវឃ្លួរទៅក្ដៅដូចខ្មោចសន្និ និយាយរងំតែម្នាក់ឯងដូចជាអាណិតខ្លួន គេយកចំណីទៅជូនហូបមិនសូវកើតនិយាយសម្លេងខ្សាវ ។ ដូចខ្មោច ក្លិនអសោច ក្អួតចង្អោរខោរបួតរហូតដល់សន្ទប់ គ្មានផ្ចិតយកចង្អេរបក់ ផឹកទឹកមិនកើតជួយបន្តក់តិច ។ ដេកវ៉ាស់ព្រឹក ផាស់លែងភ្ញាក់ ដាក់មឈូស អ្នូសទៅកប់ ងាប់តាយហោង ៕

សុភាសិតខ្វី ៗ

ប្រតិទិនប្រចាំឆ្នាំនៃវត្តពោធិវង្ស ប្រទេសបារាំងត្រង់កន្លែងសល់ចន្លោះតូចៗ មានចុះ ពុទ្ធភាសិតខ្លះ បុរាណភាសិតខ្លះ ភាសិតតែងឡើងថ្មីៗខ្លះ ។ ឥឡូវខ្ញុំដកស្រង់យកភាសិតតែងឡើងថ្មីៗ ខ្លះនោះ មកចុះរក្សាទុកក្នុងកូនសៀវភៅនេះ-។

រួមគ្នាជាតិរស់ ឈ្លោះគ្នាជាតិស្លាប់
ជាតិចុះអន់អាប់ ព្រោះអ្នកដឹកនាំ ។

❖

ជួយយួនជាតិវិនាស ជួយរាស្ត្រជាតិរុងរឿង ។

❖

ជាតិល្អូតលាស់ ដោយសារសាមគ្គី
ជាតិខ្មេចខ្ទីរ ដោយសារការបាក់បែក ។

❖

ឈ្លោះដើម្បីខ្លួន ឈ្លោះដើម្បីយួន ឬជាតិដទៃ
ឈ្លោះជាតិលិចលង់ ឈ្លោះសែនចង្រៃ ឈ្លោះល្អប្រពៃ
ឈ្លោះដើម្បីខ្មែរ ។

❖

អ្នកធ្វើនយោបាយផ្តាច់ការ ដឹកនាំរង្គាទៅរកទុក្ខ
គង់តែទេញ្ញបរាមុខ សោយទុក្ខទាន់ហន់គេចមិនផុត។

ឆ❖ឆ

កុំខ្វាំងពួកតែគ្នាឯង ត្រូវចេះគិតក្រែងគិតវែងឆ្ងាយ
ខ្មែរយើងពីដើមសុខសប្បាយ ដីធំទូលាយព្រោះសាមគ្គី ។

❖

ធ្វើនយោបាយបំបែកបក្ស ចង់បានយសស័ក្តិប្រាក់ខែចាយ
គេស្គាល់មារយាទគេទាត់ឆ្ងាយ កើតក្តៅក្រហាយព្រោះក្តីក្សត់ ។

❖

ទាន់គេខាងហូបនិងខាងប្រើ ពិតពុំប្រសើរខ្មែរគួរគិត
បើយើងទាន់គេខាងផលិត នោះពិតជាខ្មែរស្នេហាជាតិ ។

❖

ស្រុកខ្មែរស្រុកធ្វើកសិកម្ម ស្រូវបន្លែដាំមិនគ្រប់ស៊ី
រវល់តែឈ្លោះគ្នាវក់វី រាស្ត្រអត់អីស៊ីទិញសៀមយួន។
សៀមយួនគេធ្វើនាំលក់ចេញ គេបានចំណេញតែរៀងខ្លួន
ជាតិគេធំធាត់រឹងមាំមួន បើកភ្នែកគ្រលួងសម្លក់ខ្មែរ ។

❖

បំផុសគ្នានិយមខាងផលិត កុំគិតនិយមតែបរិភោគ ។

❖

អ្នកស្រឡាញ់ជាតិ កុំឃ្លាតពីសាសនា
អ្នកអត់ធម៌អាថ៌ កុំនឹកថាដឹកនាំកើត ។

~❖~

បើស្រឡាញ់ជាតិ កុំគិតលោភលន់
បើស្រឡាញ់ធន កុំគិតធ្វើធំ
ធ្វើមេដឹកនាំ កុំចងគំនុំ
បើចង់ជួបជុំ ត្រូវយុត្តិធម៌ ។

៚

គេឈ្វានពានមកមិនតវ៉ា វាយសិស្សសាលាឲ្យបិទមាត់
គ្រប់គ្រងបែបហ្នឹងមុខជាភ្លាត់ បាត់ទឹកដីរដ្ឋពិតពុំខាន ។

❖

កុំមានចិត្តលើ ពឹងក្រពើឲ្យចម្លង កុំកាច់អុសរបង
រាំងចំណារឯអាត្មា ។ កុំគិតពឹងសៀមយួន ថាមាំមួនជាងខេមរា
ត្រូវពឹងខ្មែរដូចគ្នា ទើបកម្ពុជា ផុតទុក្ខភ័យ ។

៙

ទំនៀមទម្លាប់វប្បធម៌ខ្មែរ កុំនាំគ្នាកែដោយល្ងិតល្ងង់
គំនិតមិនដល់នាំលិចលង់ វប្បធម៌សូន្យសុងជាតិរលាយ ។

❖

កុំសុខសប្បាយតែគ្នាឯង ត្រូវចេះគិតក្រែងដល់គ្នីគ្នា
ខ្មែរភាគច្រើនណាស់ទុក្ខវេទនា ត្រូវខំជួយគ្នាឲ្យសុខផង ។

❖

គេស្រឡាញ់ជាតិរឹតតែមាន មាសប្រាក់ធនធានរាប់មិនអស់
ឯងស្រឡាញ់ជាតិគ្មានអីសោះ តើមានទំនាស់មកពីអ្វី ? ។

❖

ខួបខ្វាចបាក់ស្បាតដាំដើមគរ ដើរអង្គុយឈរបិទមាត់ឈឹង
ធ្វើម្តេចកូនចៅនឹងយល់ដឹង អំពើបែបហ្នឹងជាតិរលាយ ។

❖

កុំជោរចង់បានពាក្យសរសើរ ពាក្យនោះទុកស្មើថ្នាំពិសពុល
ចូលទៅពេលណាចិត្តងប់ងុល វក់វង្វេងជ្រុលលែងដឹងពិត ។

~❖~

ជនមិនមាននាយកក៏វិនាស　　នាយកច្រើនពាសវិនាសដូចគ្នា
នាយកល្ងិតល្ងង់មិនគង់ទ្រព្យា　ត្រូវរួបរួមគ្នាជួយគិតដោះស្រាយ ។

❖

ទ្រព្យសម្បត្តិជាតិគិតតែលក់　　គំនិតគម្រក់ចង់បានប្រាក់
ងងិតងងល់ដូចមនុស្សខ្វាក់　　មើលមិនឃើញជាក់ហេតុវិនាស។

❖

នាំគ្នាទៅកាន់ការបាក់បែក　　ហើយខំប្រឹងស្រែកថាចំរើន
ទោះជួយយ៉ាងណាក៏មិនកើន　　ទុក្ខកើតរន្ថើនច្រើនឥតអាក់ ។

❖

ជូនពរឆ្នាំថ្មី　បងប្អូនប្រុសស្រី　បានជោគជយា
អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលា កើតមានគ្រប់គ្នា កុំបីឃ្លៀងឃ្លាត។
កុំរស់តែឯង　ត្រូវចេះចែកបែង　ដល់គេឯទៀត　កើត
មកជាខ្មែរ ពូកែមារយាទ គិតប្រទេសជាតិ និង ព្រះសាសនា។

❖

ការជាតិការខ្មែរទាំងអស់គ្នា　　ម្តេចគេធ្វើជារបស់ខ្លួន

ធ្វើខុសខ្វះខាតចាញ់បោកឃ្លួន   គេប្រាប់ផ្តន្ទា ត្រូវតែស្តាប់ ។

❖

បើកាន់សាសនាកុំភ្លេចជាតិ   ព្រោះជាតិជាលំនឹងសាសនា
បើជាតិលិចលង់បង់ទៅហ៎   សាសនាតាំងនៅដូចម្តេចបាន ។

❖

ស្រុកខ្មែរស្រុកធ្វើកសិកម្ម   រាស្ត្រខិតខំដាំសព្វបន្លែ
បើរដ្ឋមិនជួយគាំទ្រខ្មែរ   បន្លែបរទេសចូលពេញស្រុក ។

❖

អ្នកគំនិតខ្ចី   មិនគិតទឹកដី   គិតតែអាត្មា
នៅស្ងៀមព្រងើយ   ដូចអត់បញ្ញា   ទុរជនអសារ
គួរកំចាត់ចោល ។

❖

បើស្រឡាញ់ជាតិ កុំឃ្លាតពីធម៌ បើស្រឡាញ់ល្អ
កុំល្អម្នាក់ឯង បើស្រឡាញ់ជាតិ កុំស្ដាយតំណែង
ត្រូវហ៊ានលាលែង ទុកឲ្យជាតិរស់ ។

❖

បើស្រឡាញ់ធម៌ កុំអរកុំអន់ ចិត្តស្មើពេកពន់
ពេលជួបអារម្មណ៍ ត្រូវមានសតិ ទប់ចិត្តឲ្យមាំ
ខិតខំសន្សំ បានធម៌ពិតហោង ។

❖

ចេះឯងឲ្យក្រែងចេះគេ ចេះគិតគ្នាន់គ្នេរ
ដល់ចេះគេផង ។
ចេះច្រើនគ្នាល្អកន្លង សាកសួរសាសង
សន្សំសាងសុខ ។

ថ្ងៃយប់នាំយក អាយុសត្វលោក ទាំងប្រុសទាំងស្រី
ឥតបង្អង់ឈប់ មួយនាទីអី បើមិនលកលៃ
ស្លាប់បង់អសារ ។

ភ្ញាក់ឡើងក្រោកឡើង កុំនៅចចើង ជាប់ចិត្តកាមា
ត្រូវរៀនសមថៈ វិបស្សនា ដឹកនាំអាត្មា
ទៅរកក្តីសុខ ។

❖

ទៅវត្តគ្រាន់តែជាពិធី មិនគិតសំភីខំរកធម៌
អប់រំខ្លួនប្រាណឲ្យបានល្អ ទោះវត្តណាក៏ជួយមិនបាន។
ទៅដល់ស្រះទឹកហើយមិនងូត ស្រូតរូតក្រេបផឹកចំអែតប្រាណ
តើស្រះទឹកណាជួយអ្នកបាន ឲ្យស្អាតឆ្អែតប្រាណជួសខ្លួនអ្នក ។

❖

ផ្លូវទៅស្ថានសួគ៌ដើរទក់ ៗ ផ្លូវទៅនរកដើរខ្ញងដី
ទៅកាន់សាសនាគ្នាពីរបី ទៅកាន់ស្រាស្រីគ្នារាប់រយ។

រៀនធម៌ត្រូវតែបដិបត្តិ　　កុំហាត់ត្រឹមចេះចាំសូត្របាន
យើងគេបានក្តីសុខក្សេមក្សាន្ត　　ព្រោះបានបដិបត្តិមិនមែនសូត្រ។

❖

បើកាន់សាសនាកុំថាតែមាត់　　ត្រូវចូលទៅវត្តបដិបត្តិធម៌ផង
ជួយថែរក្សានិពន្ធចម្លង　　ផ្សព្វផ្សាយធម៌ផងទើបបានប្រសើរ។

❖

អប់រំចិត្តឲ្យស្ងប់　　កុំឲ្យស្អប់កុំស្រឡាញ់
ឧបេក្ខាចិត្តវិញ　　បានចំណេញប្រសើរជាង ។

❖

ព្រះពុទ្ធនាំគេឲ្យបដិបត្តិ　　មិនដែលហ្វឹកហាត់ឲ្យបន់ស្រន់
បើអ្នកចូលចិត្តតែបំណន់　　ទៅបន់អ្នកតាឯណាចុះ ។

❖

ស្រឡាញ់ខ្លួនឲ្យស្គាល់ព្រះធម៌　　ស្រឡាញ់ល្អឲ្យស្គាល់ខន្តី

ដោយភិក្ខុ ធិន ភេន ឥន្ទបញ្ញោ

សីលធម៌មិនត្រឡប់មក　　សកលលោកនឹងវិនាស ។

❖

ចិត្តមនុស្សអស់សីលធម៌　　កុំត្រដររកសន្តិភាព ។

❖

សភាអត់ជនសប្បុរស　　កុំសង្ឃឹមសោះថាជាតិសុខសាន្ត

❖

ទូកល្អមានមិនគិតជិះ　　បែរជាប៉ុនប៉ងជិះតែទូកលិច
ចង់អភិវឌ្ឍន៍ឲ្យសម្រេច　　បែរជាកំទេចមនុស្សល្អ ។

❖

ពេលបានមកបានឲ្យត្រឹមត្រូវ　　ទើបមិនក្លាយទៅជាទុក្ខហោង
ពេលស្ងាប់ស្ងាប់កុំឲ្យសៅហ្មង　　នឹងបានសុខផងល្អល្អះក្រៃ ។

❖

ខ្មែរបានសង្ឃឹមថា　　អ្នកស្នេហាស៊ូបង់ប្រាណ
នោះមុខជានឹងបាន　　ជាតិថ្កើងថ្កានល្អត្រចះ ។
ឥឡូវខុសបំណង　　បែរជារងឯកម្មក្រាស់
ព្រោះខ្មែរចាញ់បោកប្រាស់　　អ្នកស្នេហាអកុសល ។

❖

រឿងអាក្រក់មិនត្រូវធ្វើ ត្រូវអើពើតែរឿងល្អ

❖

មនុស្សរមាស់មាត់ ពិបាកឃាត់ឲ្យនៅស្ងៀម
ព្រោះចិត្តនៅជាំចៀម ស្ងៀមមិនកើតព្រោះរមាស់ ។

❖

សុខឬទុក្ខកើតមកពីចិត្ត ព្រោះតែគិតខុសពេលផស្សា
បានជាញាប់ញ័រអន្ទះសា ឡើងចុះឆ្វេឆ្វាតាមលោកធម៌។

❖

សភាដែលអត់សប្បុរស តែងខ្វះការស្មោះត្រង់ដល់ជាតិ។

❖

នយោបាយលាយដោយសីលធម៌ ជាតិរស់បានល្អសុខសប្បាយ
គ្មានសីលធម៌ធ្វើនយោបាយ ជាតិនឹងប្រែក្លាយជាសាបសូន្យ ។
បើឥតយុត្តិធម៌ សីលធម៌ កុំខំអង្វរសុំសន្តិភាព
លុះតែគុណធម៌ពេញរូបភាព ទើបសុខសន្តិភាពប្រាកដហោង។

ព្រោះអំណាចវត្ថុនិយមក្រែ ទើបនយោបាយគិតតែប្រយោជន៍
លែងគិតសីលធម៌ប្រទេសហិនហោច គួរឲ្យអាណោចដល់ប្រជា
រាស្ត្រ ។

❖

បំផុសគំនិតជួយសាងជាតិ កុំគិតតែរាគប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន
យើងខ្វះអ្នកជួយជាតិឲ្យមាំមួន ច្រើនអ្នកកប់ខ្លួនពួនស៊ីជាតិឯង។

❖

ការជួយសង្គ្រោះអ្នកដទៃ ទុកជាកម្រៃនៃជីវិត
លះបង់ប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនពិត ស៊ូប្តូរជីវិតជួយជាតិសាសនា ។

❖

អ្នកស្នេហាជាតិគ្រប់ទិសទី ច្រើនតែវក់វីកើបប្រយោជន៍
មានទ្រព្យមានសក្តិភ្លិនអសោច គួរឲ្យអាណោចជាតិខេមរា ។

នត្ថិ បញ្ញាសមា អាភា ព្រះភគវាទ្រង់សម្ដែងថា
គ្មានពន្លឺអ្វីភ្លឺស្មើបញ្ញា ត្រូវប្រើបញ្ញាគ្រប់គ្រងការងារ។

❖

នត្ថិ តណ្ហាសមា នទី ព្រះមុនីទ្រង់ទេសនាទូន្មាន
ស្ទឹងស្មើដោយតណ្ហាពិតជាគ្មាន អ្នកស្គាល់ប្រមាណទើបបានសុខ។

❖

នត្ថិ អត្តសមំ បេមំ កុំស្រឡាញ់ខ្លាំងជាងស្រឡាញ់ខ្លួន
រួមគ្នាសាងជាតិឲ្យបានមាំមួន ទើបបានរួចខ្លួនពីគ្រោះអាសន្ន ។

ដោយ ព្រះមហា បុណ្យ សគុណ

លោក អ្នកសប្បុរសដែលជួយឧបត្ថម្ភការបោះពុម្ព

១- ឧបាសិកា ឡាយ រ៉ិ ៥០០ ហ្វ្រង្គ

២- ឧបាសិកា ឈា ឆេង លន់ ២០០ ហ្វ្រង្គ

៣- ឧបាសិកា ស៊ាម ឡេងហ្វ្លង ២០០ ហ្វ្រង្គ

៤- ឧបាសិកា តូ អៀ នី ៣០០ ហ្វ្រង្គ

៥- លោក លោកស្រី ភី ស៊ុន ធៀម ២០០ ហ្វ្រង្គ

៦- លោក លោកស្រី ធូ គីមជូ ២០០ ហ្វ្រង្គ

៧- ដូនជី សុខ ចម ចារ្យូន ១០០ ហ្វ្រង្គ

៨-លោក ជុង សេងលី អ្នកស្រី ឡាយ ស៊ូហ៊ុន ៥០០ ហ្វ្រង្គ

៩- លោក ហេង ម៉ុង អ្នកស្រី ស៊ូឃីម ២០ $ USA

១០- M et Mme Por Nirday ៤០០ ហ្វ្រង្គ

១១- អ្នកស្រី ឡាប ស វ៉ុន ២០០ ហ្វ្រង្គ

១២- អ្នកស្រី កូឡាប រាត្រីលក្ខណ៍ ២០០ ហ្វ្រង្គ

១៣- អ្នកស្រី ឡាប សុទ្ធធីតា ២០០ ហ្វ្រង្គ

១៤- M et Mme Dao Alexandre ១០០ ហ្វ្រង្គ

១៥- លោក លោកស្រី ផាង ប៊ុន ឡេង ៣០០ ហ្វ្រង្គ

១៦- លោក លោកស្រី ត្រាន់ ផូ ៦០០ ហ្វ្រង្គ
១៧- លោក លោកស្រី ឆេង ឈីវ ២៤០ ហ្វ្រង្គ
១៨- ឧបាសិកា យី ពៅ ហុង ២០០ ហ្វ្រង្គ
១៩- ឧបាសិកា យី អេង ឡាំ ២០០ ហ្វ្រង្គ
២០- Mr Chan Danico ១០០ ហ្វ្រង្គ
២១- Mr Chheng Davine ១០០ ហ្វ្រង្គ
២២- ឧបាសក ឈា ទូច(ហៅ ប៉ោ ឡេង
ឧបាសិកា ឈា សាយ ហា ១០០ ហ្វ្រង្គ
២៣- ឧបាសិកា ឈា ឡេង ហាក់ ១០០ ហ្វ្រង្គ
២៤-លោក លោកស្រី យូឈូស តម្លៃសៀវភៅគោរពមាតាបិតា១០០០
២៥- ឧបាសិកា អ៊ុង ម៉ាឡេង ១០០ ហ្វ្រង្គ
២៦- ឧបាសិកា អៀង ហុង ១០០ ហ្វ្រង្គ
២៧- ឧបាសិកា អាត អេង ១០០ ហ្វ្រង្គ
២៨- ឧបាសិកា សន ខាន់ ២០០ ហ្វ្រង្គ
២៩- ឧបាសិកា ចាន់ ណាត ១០០ ហ្វ្រង្គ
៣០- ឧបាសិកា ងិន ហុង (ពៅ) ១០០ ហ្វ្រង្គ
៣១-ឧបាសក ស៊ុម ប៊ុត ឧបាសិកា គីមហ៊ាង ២០០ ហ្វ្រង្គ

៣២- ឧបាសក ឡៅ ហេង ឧបាសិកា តាន់សាយយុត ១០០ ហ្វ្រង្គ

៣៣- លោក ចាន់ អាត អ្នកស្រី ឡៅ ហុងស៊ុម ១០០ហ្វ្រង្គ

៣៤- ឧបាសិកា ញ៉ឹក សាយ៉ាន់ ១០០ ហ្វ្រង្គ

៣៥- អ្នកស្រី ឡៅ សៃឃីម ១០០ ហ្វ្រង្គ

៣៦- ឧបាសិកា នង នាងណាយ ២០០ ហ្វ្រង្គ

៣៧-ឧបាសក លិម ប៉ា ឧបាសិកា ឈា ប៉ាវតេ ១០០ ហ្វ្រង្គ

៣៨- ឧបាសិកា ឈា ឆាត់ឌី ១០០ ហ្វ្រង្គ

៣៩- ឧបាសិកា ចក់ សៅ រឿន ១០០ ហ្វ្រង្គ

៤០- ឧបាសិកា ឈាង ស៊ុម ២០០ ហ្វ្រង

៤១- ឧបាសិកា ប៉ៃ លិន ១០០ ហ្វ្រង្គ

៤២- ឧបាសក តាន់ ណាំ ឧបាសិកា លិម ឆេងអ៊ី ២០០ហ្វ្រង្គ

៤៣-ឧបាសិកា ហ៊ុល ឃុត ១០០ ហ្វ្រង្គ

៤៤- ឧបាសិកា សុត សុផានី ១០០ ហ្វ្រង្គ

៤៥- អ្នកស្រី ប៉ាវ សារ៉េន ១០០ ហ្វ្រង្គ

៤៦- ឧបាសិកា ណៃម លិមអ៊ាន ១០០ ហ្វ្រង្គ

៤៧- ឧបាសិកា ណៃម លិមអ៊ុន ១០០ ហ្វ្រង្គ

៤៨- ឧបាសិកា នៅ ទាវខេង និង បុត្រធីតា ២០០ ហ្វ្រង្គ

៤៩- លោក លោកស្រី ហាក់ ព្វ ១០០ ហ្វ្រង្គ

៥០- លោក លោកស្រី អ៊ុន សារ៉េន ១០០ ហ្វ្រង្គ

៥១- ឧបាសិកា ឃិន ហុកទីវ ១០០ ហ្វ្រង្គ

៥២- ឧបាសិកា ប៊ូ ដាណារ៉េត ១០០ ហ្វ្រង្គ

៥៣- ឧបាសិកា សៀប គីមហ៊ាង ១០០ ហ្វ្រង្គ

៥៤- ឧបាសក មិន ធូ ឧបាសិកា តាំង វួចប៉ៅ ១០០ ហ្វ្រង្គ

៥៥- អ្នកស្រី ជិប ហុងយេន ១០០ ហ្វ្រង្គ

៥៦- លោក ជួន ទឹម អ្នកស្រី ទិត ពៅ ១០០ ហ្វ្រង្គ

៥៧- លោក តាន់ កាង អ្នកស្រី ខាណុកឃិប ១០០ ហ្វ្រង្គ

៥៨-លោក ផុង ហុងកៅ អ្នកស្រី ឡៅហុងឡាយ ១០០ ហ្វ្រង្គ

៥៩- លោក ចៅ គាន អ្នកស្រី យក់ ហាន ១០០ ហ្វ្រង្គ

៦០- ឧបាសិកា ហ្វូ គីម ឡេង ១០០ ហ្វ្រង្គ

៦១- លោកស្រី អ៊ូ បុប្ផ ព្រមទាំងស្វាមី ៥០ ហ្វ្រង្គ

៦២- នាង នង ស៊ីនេត ៥០ ហ្វ្រង្គ

៦៣- លោកស្រី អ៊ូ យុវតី ព្រមទាំងស្វាមី ៥០ ហ្វ្រង្គ

៦៤- លោកស្រី អ៊ូ គង់ធីតា ព្រមទាំងស្វាមី ៥០ ហ្វ្រង្គ

៦៥- លោក អ៊ូ ទិត្យា ព្រមទាំងភរិយា ៥០ ហ្វ្រង្គ

៦៦-	នាងកញ្ញា សាតូ បុប្ផាវតី	៥០ ហ្វ្រង្គ
៦៧-	នាងកញ្ញា សាតូ បុប្ផាទេវី	៥០ ហ្វ្រង្គ
៦៨-	អ្នកស្រី ត្រូច សាវិន	១០០ ហ្វ្រង្គ
៦៩-	អ្នកស្រី ទាវ គីម ហួន	១០០ ហ្វ្រង្គ
៧០-	ឧបាសិកា ទួន គីម បេ	១០០ ហ្វ្រង្គ
៧១-	ឧបាសក ឧបាសិកា ទេព សំផន	១០០ ហ្វ្រង្គ
៧២-	ឧបាសិកា ប៉ុន សាយ គីម	១០០ ហ្វ្រង្គ
៧៣-	លោក លោកស្រី ស៊ាម ហ៊ុច	២០០ ហ្វ្រង្គ
៧៤-	លោក លោកស្រី ស៊ុំ ថា	១០០ ហ្វ្រង្គ
៧៥-	ភិក្ខុ ធិន ភេន	២០០ ហ្វ្រង្គ

យើងខ្ញុំ សូមឧទ្ទិសចំណែកបុណ្យកុសលនេះ ប្រគេន ជូន ចំពោះវិញ្ញាណនៃលោកអ្នកដ៏មានគុណទាំងឡាយ មានគ្រូឧបជ្ឈាយាចារ្យ និង មាតាបិតាជាដើមផង ព្រមទាំងញាតិមិត្រទាំងឡាយផង ។ សូមលោកអ្នកដ៏មានគុណជាដើមនោះ អនុមោទនាទទួលយក នូវឥដ្ឋមនុញ្ញផលជាទីគាប់ចិត្ត តាមសេចក្ដី ជ្រះថ្លារៀង ៗ ខ្លួន កុំបីអាក់ខានឡើយ ។

អប្បមាទោ អមតំ

សេចក្ដីមិនប្រមាទ ជាផ្លូវនៃសេចក្ដីមិនស្លាប់

បមាទោ មច្ចុនោ បទំ

សេចក្ដីប្រមាទ ជាផ្លូវនៃសេចក្ដីស្លាប់

កុំមានចិត្តលើ ពឹងក្រពើស្ងួចម្ដង កុំកាប់អុសរបង ពឹងចំណារឯអាត្មា ។ កុំគិតពឹងសៀមយួន ថាមាំមួនជាងខេមរា ត្រូវពឹងខ្មែរផ្គួបគ្នា ទើបកម្ពុជា ផុតទុក្ខភ័យ ។

❖

គេឈ្លានពានមកមិនតវ៉ា វាយសិស្សសាលាឲ្យបិទមាត់
គ្រប់គ្រងបែបហ្នឹងមុខជាភ្លាត់ បាត់ទឹកដីរដ្ឋពិតពុំខាន ។

❖

ទូកល្អក៏មានមិនគិតជិះ បែរជាគិតរិះជិះទូកលេច
ចង់អភិវឌ្ឍន៍ឲ្យសម្រេច បែរជាកំទេចមនុស្សល្អ ។